

SV Termijnagenda PS

Aan Provinciale Staten

Onderwerp	Strategische Provinciale Staten Agenda (SPS)
Datum	22-05-2024
Documentnummer	UTSP-1839862122-31
Van	Frank Kools
Telefoonnummer	+31650003562
E-mailadres	frank.kools@provincie-utrecht.nl
Domein/opgave	SGU
Team	TSG
Portefeuillehouder	Presidium
Bijlagen	<ol style="list-style-type: none">1. Advies Werkgroep Stranddagen2. Strategische College-agenda3. Memo Presidium Groslijst & weging onderwerpen SPS4. Reservering SPS in Statenagenda

Gevraagde besluiten:

1. het onderwerp 'Ravijnjaar 2026 in combinatie met Lange Termijn Financierbaarheid Provincie' op de Strategische Provinciale Staten Agenda voor de tweede helft van 2024 te plaatsen.
2. het onderwerp 'Circulaire Samenleving' op de Strategische Provinciale Staten Agenda voor de tweede helft van 2024 te plaatsen.
3. het onderwerp 'Kerntaken van de provincie' op de Strategische Provinciale Staten Agenda voor de tweede helft van 2024 te plaatsen.
4. het onderwerp 'RES 1.0 inpassingsplannen' op de Strategische Provinciale Staten Agenda voor de tweede helft van 2024 te plaatsen.
5. het onderwerp 'BO Mirt' op de Strategische Provinciale Staten Agenda voor de tweede helft van 2024 te plaatsen.
6. het onderwerp 'Actualisering omgevingsvisie en -verordening' op de Strategische Provinciale Staten Agenda voor de tweede helft van 2024 te plaatsen.
7. het onderwerp 'Toekomst landbouw & voedsel' op de Strategische Provinciale Staten Agenda voor de tweede helft van 2024 te plaatsen.
8. het onderwerp 'Legalisering PAS-melders en andere buiten hun schuld niet-vergunden' op de Strategische Provinciale Staten Agenda voor de tweede helft van 2024 te plaatsen.
9. het onderwerp 'Uitwerking water- en bodemsturend' op de Strategische Provinciale Staten Agenda voor de tweede helft van 2024 te plaatsen.
10. de toekomstige Statencommissies ROW, LWM, B&E en BEC deze onderwerpen verder te laten uitwerken tot sessies in de tweede helft van 2024 of (een groep) Statenfracties uit te nodigen daartoe het voortouw te nemen bij een specifiek onderwerp.
11. op de beeldvormde dagen in de Statenagenda (voorlopig) tijd te reserveren voor sessies van de SPS-onderwerpen in de tweede helft van 2024.

Inleiding:

PS hebben op 7 februari jl. ingestemd met de veertien adviezen van de werkgroep Stranddagen. Een van die adviezen betreft het bepalen van agenda-technische prioriteiten via een Strategische Provinciale Staten Agenda (afgekort tot SPS). Daarmee dienen belangrijke onderwerpen de tijd en aandacht te krijgen die ze volgens PS zelf verdienen. De Strategische Collegeagenda van GS is het vertrekpunt van de SPS. Tweemaal per jaar, bij Kadernota en Begroting, stellen PS een geactualiseerde SPS vast. Het is een levend document waarop onderwerpen (meermaals terug) komen die gedurende langere tijd strategisch belangrijk zijn, maar ook nieuwe onderwerpen kunnen en zullen zich aandienen.

Via het voorliggende Statenvoorstel leggen de Staten hun eerste Strategische Provinciale Staten Agenda vast. Die geldt (alleen) voor de tweede helft van 2024. Daartoe zijn via de huidige Statencommissies onderwerpen aangedragen. Het Presidium heeft deze onderwerpen gewogen aan de hand van criteria uit het rapport van de werkgroep Stranddagen. Op basis van deze weging en overwegingen, zoals de grote druk op de Statenagenda, heeft het Presidium in dit Statenvoorstel een doorvertaling van de aangedragen onderwerpen gemaakt.

Juridische en andere relevante kaders:

PS hebben in hun vergadering van 7 februari 2024 ingestemd met het Statenvoorstel 'Sterke Staten: Gewoon Doen!' (nr. UTSP-1839862122-24). Daarmee hebben ze de veertien adviezen van de werkgroep Stranddagen overgenomen. Het opstellen van een SPS is het derde advies van de werkgroep.

Argumentatie:

Algemeen: De werkgroep Stranddagen heeft in haar rapport geconcludeerd dat het belangrijk is dat PS belangrijke onderwerpen de tijd en aandacht geven die ze verdienen. De SPS helpt de Staten om hun eigen agenda-technische prioriteiten te stellen, zodat zij meer in control van hun eigen agenda komen en ze daarin meer focus kunnen aanbrengen.

De Strategische Collegeagenda van GS is het vertrekpunt voor de SPS, maar die is enerzijds niet volledig (er spelen ook andere, eerdere onderwerpen) en is anderzijds te lang. De SPS omvat juist alleen de tot prioriteit bestempelde onderwerpen, aldus het rapport van de werkgroep.

Het Presidium heeft de aangedragen onderwerpen voor de SPS gewogen volgens de criteria die de werkgroep Stranddagen heeft benoemd: maatschappelijke impact, politieke gevoeligheid, hoeveelheid middelen die er mee gemoeid is, de duur waarvan het van betekenis is, de samenwerking met andere partners, de invloed die PS op een onderwerp hebben en de tijdigheid van een onderwerp. Het Presidium heeft zich daarnaast rekenschap gegeven van de te verwachten druk op de agenda's in Q3 en Q4 2024.

Niet alle aangedragen onderwerpen beantwoorden aan de criteria. Verschillende onderwerpen doen dat wel, maar niet alle geschikte prioritaire onderwerpen kunnen en hoeven in de tweede helft van dit jaar als prioritair te worden behandeld. Als een onderwerp nu NIET op deze eerste SPS staat, betekent dat niet dat het geen prioritair onderwerp is of niet op langere termijn strategisch belangrijk is. Het kan in de/een volgende SPS worden opgenomen. Als een onderwerp WEL op de eerste SPS staat, betekent het niet dat het daarna niet nog een of meerdere keren op de SPS kan staan. Het onderwerp kan, afhankelijk van het belang, ook op de/een volgende SPS worden opgenomen. Dat een onderwerp nu niet op de SPS en ook niet op de groslijst staat, betekent geenszins dat het in Q3 of Q4 niet meer aan bod kan komen. Het staat elke Statenfractie natuurlijk vrij om andere politieke hulpmiddelen in te zetten om onderwerpen onder de aandacht te brengen of te agenderen. De werkgroep Stranddagen heeft in haar rapport al onderwerpen benoemd die volgens haar op de lange termijn strategisch belangrijk zijn en die dus (meermaals) op de SPS (terug)komen: UPLG, Ruimtelijk Voorstel, Energietransitie, Bereikbaarheidsprogramma en herijking Provinciefonds (pagina 9 advies).

Maar de de tijd in uw agenda is beperkt en niet alles is mogelijk. Het opnemen van onderwerpen op de SPS kan OOK betekenen dat er geen tijd op de statenagenda resteert voor andere onderwerpen, omdat de door u als strategisch aangemerkte thema's voorrang krijgen. Zoals in het advies van de werkgroep Stranddagen is aangegeven waakt het Presidium er (niet politiek, maar procedureel) voor dat de onderwerpen van de SPS aan bod komen en maakt het keuzes als de druk op de agenda te hoog wordt.

1. Het onderwerp 'Ravijnjaar 2026 in combinatie met Lange Termijn Financierbaarheid Provincie' is vanuit de huidige Statencommissie FAC voorgedragen voor de SPS tweede helft 2024.

Toelichting: gemeenten worden vanaf 2026 geconfronteerd met forse kortingen vanuit het Rijk, oplopend tot landelijk 6 miljard. Wat betekent dit enerzijds voor de financiële positie van de Utrechtse gemeenten (financieel toezicht) en anderzijds, wat kunnen de consequenties hiervan zijn voor de realisatie van provinciaal beleid? En hoe grijpt dit mede in op de lange termijn financierbaarheid van de provincie?

- i. Wegingscriteria: het onderwerp voldoet aan de gestelde criteria, zoals bijvoorbeeld de hoeveelheid middelen, invloed van PS en de samenwerking met partners.
 - ii. Vertrekpunt Strategische collega-agenda: staat daarin niet als een specifiek onderwerp vermeld.
 - iii. Uitvoering/invulling: precisering van onderwerp en uitwerking via commissies BEC/FAC.
 - iv. Reservering: Q4 2024
2. Het onderwerp 'Circulaire Samenleving' is vanuit de huidige Statencommissie BEM voorgedragen voor de SPS tweede helft 2024.
 - i. Wegingscriteria: het onderwerp voldoet aan meerdere criteria, zoals maatschappelijke impact, politieke gevoeligheid, invloed van PS en tijdigheid.
 - ii. Vertrekpunt Strategische College-agenda: de middellange termijnstrategie circulaire samenleving staat daarin vermeld voor Q3/Q4 2024.
 - iii. Uitvoering/invulling: nadere invulling loopt via de commissie B&E. Die commissie stemt met GS deze planning af in verband met de aanlevering van de middellange termijnstrategie.
 - iv. Reservering: Q4 2024
3. Het onderwerp 'Kerntaken van de provincie' is vanuit de huidige Statencommissie BEM voorgedragen voor de SPS tweede helft 2024.
 - i. Wegingscriteria: het onderwerp voldoet aan meerdere criteria, zoals politieke gevoeligheid en invloed PS.
 - ii. Vertrekpunt Strategische College-agenda: het onderwerp komt niet voor op de college-agenda
 - iii. Uitvoering/ invulling: precisering van onderwerp en uitwerking loopt via de commissie BEC. (Een groep) Statenfracties kan uitgenodigd worden om daarbij het voortouw te nemen.
 - iv. Reservering: Q4 2024
4. Het onderwerp 'RES 1.0 inpassingsplannen' is vanuit de huidige Statencommissie M&M voorgedragen voor de SPS tweede helft 2024.
 - i. Wegingscriteria: het onderwerp voldoet aan meerdere criteria, zoals politieke gevoeligheid, maatschappelijke impact, invloed PS, tijdigheid en samenwerking met partners.
 - ii. Vertrekpunt Strategische College-agenda: Uitvoering RES/ projectbesluit windenergie staat daar voor Q3 2024 genoteerd. Bespreking in de toekomstige commissie B&E van het bijbehorende Statenvoorstel is op dit moment voor de commissieronde in oktober voorzien.
 - iii. Uitvoering/ invulling: Vanwege de verwachte commissiebehandeling in oktober en om niet onnodig lang te wachten met de invulling van de strategische sessie, bespreekt u die in de commissie M&M van 29 mei a.s. Vanwege de beperkte voorbereidingstijd voor de strategische sessie belegt u daarna de uitvoering bij GS.
 - iv. Reservering: Q3 2024.
5. Het onderwerp 'BO Mirt' is vanuit de huidige Statencommissie M&M voorgedragen voor de SPS tweede helft 2024.
 - i. Wegingscriteria: het onderwerp voldoet aan meerdere criteria, zoals maatschappelijke impact, middelen en tijdigheid.
 - ii. Vertrekpunt Strategische College-agenda: MIRT-verkenning OV en wonen (Merwedelijn en Papendorp-lijn) staan genoteerd voor Q3/Q4 2024.

- iii. Uitvoering/ invulling: Om enige tijd voor het gesprek met de minister te zitten en niet onnodig tijd te verliezen, bespreekt u de invulling nog in de huidige commissie M&M en belegt de uitvoering bij GS.
 - iv. Reservering: Q3 2024
6. Het onderwerp 'Actualisering omgevingsvisie en -verordening' is vanuit de huidige Statencommissie OVG/Integraal voorgedragen voor de SPS tweede helft 2024.
- i. Wegingscriteria: het onderwerp voldoet aan meerdere criteria, zoals maatschappelijke impact, politieke gevoeligheid, tijdigheid, invloed PS en relatie met partners.
 - ii. Vertrekpunt Strategische College-agenda: de actualisering staat daar op Q3, maar door een groep commissieleden zijn afspraken gemaakt voor werk- en infosessies vanaf begin oktober met oog op een commissiebehandeling aan het einde van het jaar.
 - iii. Uitvoering/ invulling: de huidige commissie OGV heeft de behoefte aangegeven aan algemene sessies over visie en -verordening, zodat de Staten beter in positie zijn om vanaf oktober het traject voor de actualisering in te gaan. Het verdient aanbeveling om in september tijd in te ruimen voor twee van dergelijke inleidende (inwerkachtige) sessies. De uitvoering daarvan belegt u bij GS.
 - iv. Reservering: Q3 2024
7. Het onderwerp 'Toekomst landbouw & voedsel' is vanuit de huidige Statencommissie RGW voorgedragen voor de SPS tweede helft 2024. Dat is op verschillende manieren geformuleerd: toekomstperspectief voor de landbouw, voedselzekerheid, eiwittransitie en ruimtelijke doorberekening landbouw.
- i. Wegingscriteria: het onderwerp voldoet aan meerdere criteria, zoals maatschappelijke impact, politieke gevoeligheid, invloed PS en tijdigheid.
 - ii. Vertrekpunt Strategische College-agenda: toekomstbeeld landbouw staat op Q4, voedselagenda op Q4 en stimuleren kringlooplandbouw en ondersteunen boerenbedrijven staat op p.m. GS voorzien op dit moment om begin van het najaar het Statenvoorstel Visie Landbouw en Voedsel voor behandeling in de commissie aan te leveren.
 - iii. Uitvoering/ invulling: met het oog op de Visie Landbouw en voedsel 2050 zijn al twee werksessies georganiseerd. Om commissiebehandeling in het najaar mogelijk te maken en om niet onnodig lang te wachten met de invulling van de gereserveerde tijd voor de strategische sessie, bespreekt u die in de commissie RGW van 5 juni a.s. Vanwege de beperkte voorbereidingstijd belegt u daarna de uitvoering bij GS.
 - iv. Reservering: Q3 2024
8. Het onderwerp 'Legalisering PAS-melders en andere buiten hun schuld niet-vergunden' is vanuit de huidige Statencommissie RGW voorgedragen voor de SPS tweede helft 2024.
- i. Wegingscriteria: het onderwerp voldoet aan meerdere criteria, zoals maatschappelijke impact, politieke gevoeligheid en (mogelijk) invloed van PS.
 - ii. Vertrekpunt Strategische College-agenda: geen vermelding
 - iii. Uitvoering/ invulling: een groep leden uit huidige commissie RGW spreekt al over invulling van dit onderwerp. Mogelijk kan deze sessie (mee) de opmaat tot een initiatiefvoorstel worden.
 - iv. Reservering: Q4 2024.
9. Het onderwerp 'Uitwerking water- en bodemsturend' is vanuit de huidige Statencommissies RGW en OGV/Integraal voorgedragen voor de SPS tweede helft 2024.
- i. Wegingscriteria: het onderwerp voldoet aan meerdere criteria, zoals samenwerking met partners, maatschappelijke impact, invloed van PS en politieke gevoeligheid.
 - ii. Vertrekpunt Strategische College-agenda: staat vermeld voor Q4
 - iii. Uitvoering/ invulling: nadere invulling loopt via de commissie LNW. Die kan (een groep) Statenfracties ook uitnodigen daartoe het voortouw te nemen.
 - iv. Reservering: Q4 2024

De toekomstige Statencommissies BEC, LNW, ROW en B&E vullen zelf in hoe deze onderwerpen concreet worden ingevuld en in hoeverre ze een beroep doen op ambtelijke ondersteuning of daarbij de nog te vormen Utrechtse Adviesraad voor de Fysieke Leefomgeving willen betrekken. De vorm is vrij: de commissies beslissen of de tijd met een werkbezoek, een expertsessie, een debat etc. etc. wordt ingevuld. Naar voorbeeld van de raadsinformatiebijeenkomsten van de gemeente Utrecht kan de Statencommissie (een groep) Statenfracties vragen om het voortouw te nemen bij de organisatie, invulling en inrichting van bijeenkomsten. De Statencommissies stemmen hun planning af met GS, zodat uitkomsten en inzichten van sessies die uit de SPS voortkomen meegenomen kunnen worden in de voorstellen en de besluiten van het college. Met als doel de Staten zoveel mogelijk in positie te brengen.

Het rapport van de werkgroep Stranddagen stelt dat het Presidium bewaakt (niet politiek, maar procedureel) dat de onderwerpen van de SPS in de programmering van maand tot maand effectief aan bod komen. In de tweede helft van 2024 zijn slechts zes beeldvormende dagen voorzien, waarbij op één ook een tafeltjessessie en een Brusselreis is voorzien. Dat maakt dat er beperkte tijd is voor sessies om de strategische onderwerpen uit te diepen. Om PS daartoe wel ruimte te bieden, maar ook tijd te laten voor 'reguliere' sessies en onvoorziene situaties, wordt nu al (beperkte) tijd gereserveerd in de Statenagenda voor SPS-onderwerpen. Een opzet daartoe zit in bijlage 4. Het Presidium kan daarvan afwijken als het belang van de Staten en/of nieuwe ontwikkelingen daarom vragen. Om niet onnodig tijd te verliezen en goed aan te sluiten op Statenvoorstellen die in het najaar worden voorzien bespreken de huidige commissie RGW en M&M op 29 mei en 5 juni a.s. de invulling en uitwerking van twee SPS-onderwerpen (zie argumentatie bij besluit 4, 5, 6 en 7).

Participatie:

Alle Statencommissies dragen onderwerpen voor de SPS aan. De huidige commissies RGW, FAC, BEM, M&M en OGV hebben dat ook voor dit Statenvoorstel gedaan in hun vergaderingen van 3 en 10 april jl. Ook is toen, op verzoek, nog tot 12 april de gelegenheid geboden schriftelijk onderwerpen voor de tweede helft van 2024 aan te dragen. Deze input is gewogen en besproken in het Presidium.

De veertien adviezen van 'Sterke Staten: Gewoon Doen' zijn na tal van vergaderingen, gesprekken en consultaties tot stand gekomen. Voorafgaand aan de behandeling van het Statenvoorstel is een tafeltjessessie georganiseerd.

Vervolg:

De Staten beslissen via de toekomstige Statencommissies ROW, LNW, BEC en B&E zelf over de invulling en uitwerking van onderwerpen uit de eerste SPS. Dit najaar legt het Presidium bij de begroting de Staten via een Statenvoorstel een nieuwe SPS voor, die toeziet op de eerste helft van 2025. Tevoren zullen de commissies opnieuw om input worden gevraagd. Ze kunnen nieuwe onderwerpen aandragen of onderwerpen benoemen die al op deze eerste SPS staan en die van hun strategisch belang op de langere termijn vaker terugkomen. In de tussenliggende periode draagt het Presidium zorg voor de bewaking van het plaatsen van stukken binnen het BOB-model, zoals ook in het rapport van de werkgroep Stranddagen is uitgesproken. Belangrijk daarbij is dat er altijd voldoende ruimte is voor de strategische onderwerpen en het bespreken van de Statenvoorstellen.

Presidium Provinciale Staten van Utrecht,

Voorzitter,
Mw. W. de Boer-Leijnsma

Griffier,
mr. C.A. Peters

Ontwerpbesluit

Besluit op 26-06-2024 tot vaststelling van Strategische Provinciale Staten Agenda.

Provinciale Staten van Utrecht; In vergadering bijeen op 19-06-2024.

Op het voorstel van het Presidium van 22-05-2024
met nummer UTSP-1839862122-31,
van afdeling SGU, team TSG.

Overwegende dat:

- Provinciale Staten belangrijke onderwerpen de tijd en aandacht willen geven die ze verdienen en daarom hun eigen agenda-technische prioriteiten bepalen met een Strategische Lange-termijnagenda van PS.

Besluiten:

1. het onderwerp 'Ravijnjaar 2026 in combinatie met Lange Termijn Financierbaarheid Provincie' op de Strategische Provinciale Staten Agenda voor de tweede helft van 2024 te plaatsen.
2. het onderwerp 'Circulaire Samenleving' op de Strategische Provinciale Staten Agenda voor de tweede helft van 2024 te plaatsen.
3. het onderwerp 'Kerntaken van de provincie' op de Strategische Provinciale Staten Agenda voor de tweede helft van 2024 te plaatsen.
4. het onderwerp 'RES 1.0 inpassingsplannen' op de Strategische Provinciale Staten Agenda voor de tweede helft van 2024 te plaatsen.
5. het onderwerp 'BO Mirt' op de Strategische Provinciale Staten Agenda voor de tweede helft van 2024 te plaatsen.
6. het onderwerp 'Actualisering omgevingsvisie en -verordening' op de Strategische Provinciale Staten Agenda voor de tweede helft van 2024 te plaatsen.
7. het onderwerp 'Toekomst landbouw & voedsel' op de Strategische Provinciale Staten Agenda voor de tweede helft van 2024 te plaatsen.
8. het onderwerp 'Legalisering PAS-melders en andere buiten hun schuld niet-vergunden' op de Strategische Provinciale Staten Agenda voor de tweede helft van 2024 te plaatsen.
9. het onderwerp 'Uitwerking water- en bodemsturend' op de Strategische Provinciale Staten Agenda voor de tweede helft van 2024 te plaatsen.
10. de toekomstige Statencommissies ROW, LWM, B&E en BEC deze onderwerpen verder laten uitwerken tot sessies in de tweede helft van 2024 of (een groep) Statenfracties uitnodigen daartoe het voortouw te nemen bij een specifiek onderwerp.
11. op de beeldvormde dagen in de Statenagenda (voorlopig) tijd te reserveren voor sessies van de SPS-onderwerpen in de tweede helft van 2024.

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Griffier,
mr. C.A. Peters